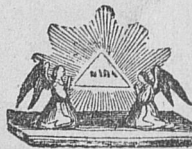

T O M I S

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

21001
21001
ZIMOT

SUMARUL:

Cuvântare	<i>P. S. Episcop Gherontie</i>
Inviere	<i>Pr. C. Staicu</i>
Iconografia dobrogeană	<i>Dr. Ion Dinu</i>
Deniile	<i>Pr. Gh. Sorescu</i>
Inviat-a Hristos	<i>Pr. Stelian Popescu</i>
Orbul	<i>Pr. Const. I. Gheorghe</i>
Știri și fapte	* * *
Diverse	* * *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

Cuvântare la depunerea jurământului recruților

*Domnilor Generali,
Domnule Prefect,
Domnule Primar,
Domnilor Ofițeri și
Soldați,*

Ce are omul mai scump pe lumea asta ?

Patria.

Dar, ce este Patria ?

Patria este pământul unde s'a născut omul, în care au trăit strămoșii lui, în care trăește el și familia lui. Patria este pământul care l-a hrănit pe om, în care a îmbătrânit, în care s'au îngropat osemintele sfinte ale strămoșilor lui. Patria este însăși viața omului, a neamului întreg, din care face el parte. Fără Patrie, omul este un nenorocit. Fără Patrie, omul nu este decât „jidovul rătăcitor“.

Cândiți-vă numai la nenorocitul neam jidovesc, care nu-și găsește odihnă trupului și liniște sufletului. Impins și respins din toate țările Europei, jidovul, de azi, nu are casă, nu are masă.

Ce durere poate fi mai mare ca aceasta ? Desigur cauza acestei nenorociri, este un păcat strămoșesc.

* * *

Ce este Patria noastră ?

Ea este Dacia lui Decebal, este Dacia felix, cucerită de Traian; este pământul în care s'a plămădit neamul nostru românesc, de acum două mii de ani fără ceva; este glia care ne-a hrănit, care păstrează în sânul său moaștele martirilor noștri naționali — moși și strămoși. Patria noastră este moșia lui Hristos; actul de proprietate și mărturiile de drept divin, sunt mănăstirile din ascunzișurile munților, catedralele din orașe, bisericile din sate, crucile dela mormintele din cimitire, cristelnița din biserică, preoțimea milenară; și însași armata noastră, care poartă și jură pe steagul ostășesc, împodobit cu crucea lui Hristos, întocmai ca și armata lui Constantin-cel Mare, cu emblema „în acest semn vei învinge“.

Iată, iubii ostași, ce este Patria noastră, iată cât de sfântă este ea pentru noi și, iată ce aveți de apărut în cariera voastră militară.

Veți jura copii, pe Sfânta Cruce și cu mâna pe drapel, „în numele lui Dumnezeu Atotputernicul, credință M. S. Regelui nostru iubit Mihai I, tânăr și el — ba mai tânăr decât voi toți, — veți jura supunere la legile și îndatoririle militare, în toate împrejurările, în timp de pace ca și în războiu și veți încheia cu vorbele „așa să-mi ajute Dumnezeu.“

Vă veți lega înaintea lui Dumnezeu și a comandantilor voștri, că veți fi ostași buni și de ordine, în timp de pace, viteji, până la jertfa supremă, în timp de războiu.

Jurământul și legământul vostru îl va auzi Dumnezeu, îl vor auzi îngerii din Cer, îl va auzi Mihai Viteazul, care a urzit România Mare, îl va auzi Vodă Cuza, care a tras brazda României Mari, îl va auzi Vodă Carol I, care a început urzeala ei, îl va auzi Vodă Ferdinand I, care a realizat visul nostru milenar — unirea tuturor românilor sub același steag și Coroană, îl va auzi neuitata noastră Regină Maria, care a suferit, a răbdat și a îmbărbătat pe soț și pe soldați la Iași, în refugiu, să stea cu arma la picior și să sară din nou Carpații, cum au și făcut; îl va auzi surata ei Ecaterina Toderoiu; îl vor auzi cei 800.000 de eroi din cimitirele de onoare dela Mărăști, Mărășești, Oituz, Porumbacu, Mircea-Vodă, Topraisar, Cobadin și depe tot întinsul scumpei noastre Românie.

Voi nu mai sunteți, de azi înainte, dragii noștri copii, nu mai niște flăcăi ai satelor și târgurilor de unde veniți la cazarmă, ci sunteți militari; e lucru mare acesta. Vi s'a dat pușcă

și sabie, ați îmbrăcat tunica ostășească. Măine-poimăine veți fi plini de galoane.

Acestea toate, vă impun o sfântă datorie, pe care numai voi v'ați învrednicit de cinstea de a o avea: apărarea Patriei.

Dar nu numai atâta aveți de făcut. Evenimentele de astăzi, ne-au ciuntit țara. Ea este mutilată; i s'au tăiat brațele. Frații noștri au ajuns iarăși în robie străină; ei plâng, ei suspină și așteaptă mântuirea dela scumpa noastră armată.

Marele Conducător al Statului, General Ion Antonescu, a spus-o sus, tare și răspicat: România se vrea reîntregită; dacă nu prin bună înțelegere, cu sabia!

Iată care vă este menirea.

Stați, copii, cu mâna pe trăgaci și așteptați comanda marilor voștri Căpitani, cum au făcut părinții și frații voștri acum 20 de ani.

România se vrea reîntregită!!

Trăiască scumpul nostru Suveran Regele Mihai I;

Trăiască Augusta Sa Mamă Regina Elena;

Trăiască Conducătorul Statului, General Ion Antonescu;

Trăiască armata română;

Să trăiți copii.

+ Gherontie

INVIERE

Noaptea Sfințelor Paști. Glasul clopotului sună prelung sub bolta presărată cu lumini a cerului. Pe ulița satului se scurge domol, spre închinare, șir de fețe cucernice.

Razele timide ale opaițelor din fereastră aruncă suliți de lumină, pe cărarea ce sfârșește în poarta Bisericii. Totul este viu în noaptea Invierii. Până și mieii din ogradă îndreaptă priviri innocente spre stele și se cheamă unul pe altul, cu glas de acioae. Copiii și-au părăsit așternutul cald, atât de râvnit în alte seri, și, îmbrăcați în strae de sărbătoare, grăbesc spre lăcașul Domnului.

Copilițe cu păr ca grăul, incing cusături însălate de mâna lor și, cu bujori în obrajii fragezi, se țin de poala maicilor cu

mahtamă de borangic pe cap Flăcăii și-au pus pălărie nouă, și-au lustruit cizmele ca oglinda, au îmbrăcat cămașă înflorată de mâini dibace, și-au pus bete cu fluturi de argint și, cu ouă roșii în buzunar, se rânduiesc în gloata drumului.

Fetele satului n'au uitat să rupă mușcată ca sângele din fe-reastră și s'o anine în plete învărtite cu meșteșug sub tulpă. Bătrânele cu catrință cernită se luptă din greu, pe cale, cu câte un cocoș dolofan și alb ca neaua. Un moșneag încovoiat pe toiag își pipăie solemn bazmaua cu gologani din buzunar și tu-șește mulțămît în noapte...

* * *

De-asupra dealului din marginea satului, luna își toarce ra-zele din caer de lumină și le cerne molcom peste vetre. Adierile nopții mângăie frunțile, ca inima unei mame durerile feciorului. Pe marginea iezerului de sub coastă, sălciiile revarsă plete bogate spre luciul ușor înfiorat al apelor. Taina ierbii în creștere risi-pește mireasmă de primăvară în văzduh. Mugurii întârziati ai pomilor din livadă se desghioacă în boarea nopții. Un grup de caiși își răsfață iarna petalelor într'o lature uitată a grădinii.

* * *

Cu greutatea anilor în spate, Biserica veghiază pe un dâmb din mijlocul satului. Crucile depe cupole s'au plecat într'o parte, sub povara privirilor de păcat ale drumeților. Prin ferestrele scunde se preling în besnă șivoae albe din șfeșnice bătrâne. Pe frontispiciu de-asupra, pisaniei șterse de vreme, ochiul lui Dumnezeu privește autoritar pe închinătorii, cari pășesc înăuntru. Din semiobscurul Altarului țasnește glas de veste bună: veniți de primiți lumina! O făclie își tremură văpaia spre ochii înrouași ai dreptcredincioșilor. Lumina lui Christos luminează tuturor... Glasuri de rugă cădelnițează imne sub privirile blânde ale sfinților din perete.

Ingeri de zăpadă coboară cu falfăiri de lumină din „tării“ și litur-ghisesc cu sacerdoții Sanctuarului. Din fund de veacuri străbate până sub Pantocratorul Bisericii și pătrunde în inimi taină ca a-ceasta: Christos a înviat! E ziua Invierii, să ne luminăm popoare! Să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi! Să uităm totul pentru Inviere!

Preot Const. Staiou

Iconografia dobrogeană a patimilor Mântuitorului

Dacă am posedă în integritatea lor, toate icoanele, care vor fi fost zugrăvite și folosite, în și pentru ținutul dintre Dunăre și Mare, de către dobrogenii celor mai mult de zece veacuri de viață românească, aici, am avea, într'adevăr un ansamblu de material, căruia nu i s'ar putea compara, poate, niciun fel de documentație profană... Nu numai în ordinea subiectului, pe care ni-l propunem în acest succint studiu, dar și pentru toată viața, politică, economică, socială, culturală și intimă a entității antropologice din țara lui Traian, a lui Mircea și-a voevozilor.

Cea mai mare parte dintre documentele «istorice», de origine profană, chiar cele mai «bune», nu dau, despre năzuințele superioare ale sufletului dobrogean, mai ales, decât informațiuni și date fragmentare și incomplete, de aspect oarecum numai aparent și întrebător. Ele zugrăvesc, ce i dreptul, în culori simpatice și atrăgătoare, cu deosebire viața militară și politică a provinciei, fără a pătrunde îndestul, fie sufletele oamenilor, fie culele profunde ale simțirilor intime omenești, fie acele adânci temeuri ale societății, care să ateste păsul onora, bună-starea dedublată de ignorare și nepăsare, a potențaților și prosperilor... etc.

Cât privește iconografia dobrogeană, se caracterizează, nu numai prin cuprinderea mai tuturor preocupărilor vieții, dar, mai ales, prin sesizarea luptei oamenilor locali cu greutățile vieții: în care, sufletul creștin apare sincer și dezarmat, în fața suferinții și diferitelor cercări.

O examinare a celor câteva sute de icoane, ce se mai pot găsi și vedeă, încă, prin bisericile adevărate monumente istorice - din vechile așezări românești: Ostrov, Bugeac, Coslugea, Satu-Nou, Oltina, Beilic, Mârleanu, Alimanu, Cochirleni, și multe altele - oferă realități, pe cât de ignorate până astăzi, pe atât de interesante și importante.

În genere, ele evoacă, prin forma, dimensiunile și subiectele lor, cele mai subtile sentimente, de care poate fi animat un creștin dreptmăritor; credințele cele mai intime, în ceea ce-i prins de litera legii ortodoxe, toată iconomia vechiu și nou-testamentară și - ceea ce-i, mai cu deosebire, de reținut, *aspecte ale judecății viitoare, cu toată gama suferințelor celor răi și păcătoși...*

Greu, poate chiar imposibil, s'ar putea găsi peste Dunăre - și, cu atât mai mult, peste Carpați - vreun lăcaș sfânt, creștinesc, care să trateze mai mult și mai amănunțit *teoria creștină a meritului și recompensărilor - ori să pună'n fața credincioșilor, în aspecte multicolore, soarta celor buri și a celor păcătoși, în viața veșnică a empireului creștin...*

— Adam, alungat, în plânsetele Evei și disperarea lui, de însuși Dumnezeu Tatăl, din grădina pitorească a Edenului..

— Sodoma și Gomora, scufundate, pentru ticăloșia alor lor...

— Trageri pe roate, mucenicești; arderi de vii, în focul veșnic al gheenei, pentru călcătorii normelor elementare, creștine...

— Opoziția de situații celeste, creiată de atitudinile bogatului nemilostiv și săracului Lazăr..

— *In sfârșit, patimile, poetice și patetice, ale Mântuitorului, care nu's cruțate, în lumea de dincolo, în proporțiile cele mai groaznice, niciunui mare ticălos...*

Ansamblul acestor patimi, transpuse'n pătimiri eterne, pentru «cei situați la stânga, la vremea judecății celei universale», cuprinde, în genere, și, mai cu deosebire, în iconografia bisericilor depe malul dobrogean, *sudic*, un număr de pieșe, în bună parte, dacă nu chiar în totul, identificate în drama depe muntele Golgotei: *crucea, scara, cuele, ciocanul buretele, trestia, sulifa, cununa de spini, biciul, inscripția...*

Cu toată semnificația lor, biblică și tradițională..

Crucea.

Folosită mai adesea în forma ei grecească, *de brațe egale*, apare zugrăvită mai mult sub aspectul ei ancestral, de «*instrument de chin și pătimire*»..., cum fusese întrebuințată de lumea elenă și romană a anticității precreștine. Se văd, astfel, diferite personaje legate cu mâinile la spate, de cruci evidente-răstigniri pe cruce cu capul în jos - expuneri, în preajma crucii, atacului diferitelor fiare, etc..

— Ca o confirmare, voită, par'că, și urmărită, a asigurării lăsate lumii, de genialul jurist latin, Paulus, în «*Sentințele*» lui :

— «*Summa supplicia sunt crux, crematio, decollatio*»...

Uneori, se vedește și un paralelism între arborele cunoașterii binelui și răului și arborele crucii: primul, pierzania, secundul, redresarea omenirii..

Scara.

— Cuvântul, cum se știe este de origină latină (*scala*) și corespunde, ebraicului «*maaloț*», echivalentul elenului «*anavatmi*» și romanului «*gradus*», din traducerea Vulgatei. Cum se poate

verifică în limbajul vorbit și atestă în dicționarele noastre universale, înțelesul este multiplu: scara propriu zisă - treaptă de suit în trăsură - inel de urcat pe șea, colăcei sau arhangheli, prescuri, etc. cele opt tonuri - în muzică, scara de reducere, în matematici, scara viețuitoarelor, în științele naturale, ordinea socială, în viața omenirii, tăierea ori tunderea părului, cu scări - tabela de materii a unei cărți, etc..

Cu exclusivitate, se găsește zugrăvită, între Dunăre și Mare, numai scara alcătuită din două lemne paralele, lungi, unite, din loc în loc, prin bare subțiri, pe care se poate sui și coborî: *cea, de care s'au folosit iudeii, în drama depe înălțimile Golgotei.*

Ea nu se găsește mai niciodată singură - ci, mai întotdeauna, într'un grup de unelte, între care, fie unele - fie chiar toate, se mai pot vedea: ciocanul, cuiele, biciul, etc..

Numărul treptelor scării, deși variază, este, în general de șapte: ceea ce poate evoca zilele creației ori ale săptămânii, simbolicul șapte al Apocalipsei ori litania șeptiformă, cei șapte diaconi ori șapte sub-diaconi, cele șapte fericiri, ori șapte blesteme, șapte rugi ale «Tatălui nostru», ori șapte parabole (Mateiu XIII), șapte candelale ale mironosiștelor, ori șapte candelabre, etc..

Cuele.

— De origine latină, dela «*cuneus*» cu însemnarea «pană de despicat lemne», înrudit cu «*clavis*», «*cuIU*»...

Se găsesc zugrăvite numai în *concert cu alte instrumente ale pătimirilor Mântuitorului* - și, numărul lor variază arareori fiind obișnuit, numai patru, așa cum cere și tradiția: două, pentru mâinile, și două, pentru picioarele Celui, de oameni răstignit...

Cum se știe, după unele atestări, de care nu-i strein nici cunoscutul istoric creștin, tradus și'n românește, Sozomen, cele patru cuie folosite la crucificarea depe Golgota, ar fi fost găsite, odată cu descoperirea, de către împărăteasa Elena, a Crucii Mântuitorului și celor două cruci ale tâlharilor corăști-gniți.

— unul ar fi fost prefăcut în zăbală, calului unui fiu al ei..

— altul ar fi fost conțopit în materialul, din care s'ar fi turnat casca de gală a împăratului, soț..

— un al treilea, ar fi fost fixat în capul unei statui a lui Constantin.

— cel de-al patrulea, ar fi fost aruncat în mare, potolind o furtună..

Ceea ce n'a împiedicat biserici ca cele din Paris, Veneția, Milan, Roma, Florența, etc.. să pretindă a fi în posesia vreu-

nuia dintre cele patru ori, la rigoare, chiar mai multe cuie, dintre cele utilizate în Sfintele Patimi..

În pictura veche, dobrogeană, numai prea arareori, se identifică mai puțin de patru cuie, în forma, însă, a celor de potcoave: cu vârful repede ascuțit, groase, scurte, și cu gă-mălia circulară.

Ciocanul.

— Originea cuvântului este slavonă: «*ceranu*», sârbește și bulgărește, «*cokani*», și are mai multe însemnări: unealta propriu zisă, veriga ori oblonul, în mijlocul unei porți, care se lovește, spre a se deschide poarta, păhărel de 25 m. l., pește, cu capul în formă de ciocan, știulete de porumb, cotor de varză, unul dintre cele patru oscioare ale urechii, etc.

Vechiul Testament cunoaște instrumentul și evocă adesea în narațiunile lui istorice:

— «*Iael, nevasta lui Heber, atestă Cartea Judecătorilor — a luat un țaruș al cortului, a pus mâna pe ciocan, s'a apropiat, încet de el, și i-a bătut țarușul în tâmplă, așa că a răspuns până'n pământ. El adormise adânc și era rupt de obosială și, a murit*» (IV. 21).

Alte texte înfățișează ciocanul sub alte aspecte..

În concertul cuelor, *ciocanul apare, în iconografia depe malul drept al Dunării, de dimensiuni mult mărite, cu o coadă destul de lungă și în culoare neagră, pentru a se evidenția și mai mult prezența lui, într'adevăr înfiorătoare.*

Buretele.

— Dela latinul «*spongia*», s'a format francezul «*éponge*» în românește trecând sinonimul «*boletus*».. Înțelesul cuvântului este încincit, la noi: burete pentru șters ori spălat, ciupercă ori mănătărcă, capetele căpăjânei de roată, mâncare, făcută din bureți comestibili, substanța unui zoofit marin, ușoară, elastică și poroasă, care înghite lichidele.. (cf. Dict. univ. al limbii rom. de L. Șeineanu).

În cultul nostru, se întrebuițează buretele, schelet, pregătit anume, pentru nevoile casnice și școlărești, mai ales, din cauza proprietății ce are de a se îmbibă cu lichide ori de a se elibera, cu ușurință de ele: — se folosește la curățirea discului, în proscomidle, pentru introducerea, în potir, a frimiturilor eventual necăzute, — la curățirea antimisului, în acelaș scop, și, după împărtășiri, la curățirea potirului, în care, de obicei, se și păstrează.

Ceeace nu-i în cultul romano-catolic, și, cu atât mai mult în cultul protestant; amândouă, streine de utilizarea buretelui,

Când Mântuitorul, pe cruce, «la ceasul al nouălea», a strigat cu glas tare: «Eli, Eli, Lama Sabactani», adică «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?»... «unul... a alergat de a luat un burete, l'a umplut cu oțet, l'a pus într'o trestie și l-a dat să bea»... (Mat. XXVII. 46-48), este textul, în temelul cărui, încă din primele zile creștine, buretele a trecut obiect de cult și de cucernică comemorare.

Pictura românească, nu știu dacă cunoaște această scenă evocativă din episodul Sfințelor Patimi; *pictura dobrogeană, veche, însă, o cunoaște și-o immortalizează, cu penelul ei mai mult ori mai puțin talentat, cel puțin în unele dintre bisericile dobrogești, străvechi.*

Obișnuit, buretele se vede, în Dobrogea, în vârful unei trestii lungi și subțiri, în poziție verticală, flancând crucea răstignirii.

Trestia.

— Derivă, desigur, din slavonul «*trusti*», și, nu din «dacogrecesul *tretos*», cum crede Dicționarul etimologico-semantic al Limbii Române, de Alexandru Resmeriță și designă planta de apă, cu tulpina găunoasă și crescând, mai ales, pe malurile râurilor ori lacurilor. Face parte, în Botanică, dintre *gaminee*...

Sfântul Evanghelist Marcu informează că ostașii.. «*Il loviau (pe Mântuitorul) în cap, cu o trestie, îl scuipau, înge-nunchiau și l se închinau*»... (XV. 19).

Evanghelia primă, pe-de-altă parte, știe că, înainte de-o astfel de acțiune, trestia fusese pusă'n mâinile supliciatului, în chip de sceptru,— în batjocură... «*I-au pus o trestie în mâna dreaptă*».., (XXVII. 29); iar, după apocrifa Evanghelie a Sfântului Apostol Petru... «*alții l loviau cu o trestie*»...

În Vechiul Testament, trestia fusese, între altele, simbolul slăbiciunii caracterului mlădios, care, fără prea mult discernământ, cedează tuturor impulsurilor.

Se văd, numai arareori, e drept, icoane ale răstignirii, în unele biserici din cadrul local, ce ne preocupă, în care, trestia nu-i uitată, ci, folosită la ridicarea buretelui fixat în vârful ei, pentru... «adăparea cu fiere»...

Alte scene, în care această plantă să aibă vreun rol, nu se pot identifica, ceea ce ar putea însemna că alte rosturi ale ei, fie nu vor fi fost cunoscute, fie vor fi fost uitate.

Sulița.

— Poate derivă, cuvântul, din «*sulă*», dela latinescul «*subula*», dar, mai probabil pare a fi slavonul «*sulița*», cu însemnarea «*lance*»: un lemn lung cu vârful de fer.

— «*Când au venit la Iisus (ostașii) și au văzut că mu-*

rise, nu l-au zdrobit fluerile picioarelor, ci, unul din ostași l-a străpuns coasta cu o suliță; și, îndată, a ieșit sânge și apă», din Evanghelia Sfântului Apostol Ion. XIX. (33-34), este singura atestare evanghelică, referitoare la acest amănunt dramatic, evitat, din considerațiuni care-i privesc, de cei trei si-noptici.

Nu s'a știut multă, chiar prea multă vreme, absolut nimic de soarta acestei istorice sulițe ori lance; — până în veacul XI, când un călugăr oriental, Epifanios, asigură că s'ar fi aflat, cu buretele, trestia și cununa de spini, în biserica principală, creștină, din Ierusalim... O atestare mai veche, a Breviarului ierusalimitean, dinnainte de anul 614, asigurând păstrarea ei, în biserica lui Constantin, din Ierusalim, este vădit legendară; deci fără valoarea istorică... Alte asigurări legendare, chiar vechi, invoacă și alte năstrușnicii...

— În 614, sulița sfântă, luată de Perși din capitala Palestinei, ar fi fost adusă cu ei și oferită în dar patriarhului Niceta al Constantinopolei, sfărâmată în două: lemnul și ferul ascuțit, desprins de lemn, în timp..., găsindu și adăpost în altarul Sfintei Sofia, unde, după amintitul Breviar... » et de ipsa facta est crux, et lucet in nocte, sicut sol in virtute diei»...

În veacul XIII, ar fi fost luată de cruciații francezi, și adusă în Paris de unde, din biblioteca națională, după revoluția din veacul XVIII, ar fi dispărut.

Scena însulițării Domnului, pe cruce, apare, obișnuit, în partea de jos a Catapetezmei, fie sub icoanele împărătești, fie sub icoana hramului ori chiar în părțile inferioare ale celor două uși laterale ale altarului...

Afară de bisericile noastre, dobrogene, nu știu dacă această scenă va mai fi ori nu cultivată și de sfinte lăcașuri de peste Dunăre și Carpați...

Cununa de spini.

— «Ostașii au împletit o cunună de spini, l-au pus-o pe cap și l-au îmbrăcat cu o haină de purpură. Apoi s'au apropiat de El și ziceau: plecâciune împăratul iudeilor» «Și-i dădeau palme» (Ion XIX. 3-4).

— Tabloul acesta, cum se știe, este mult frequent în toată epigrafia și iconografia creștină și-a inspirat, în timp, talente universale, care-au putut lăsa lumii, adevărate capo d'opere de artă creștină, inspirată. Ar fi fost cu neputință să nu fi fost reținut, deci, de sfintele lăcașuri dobrogene. El apare pretutideni, atât în pictura veche, cât și'n cea mai nouă. Cu deosebire, tablourile vechi înfățișează pe Mântuitorul, mai adesea, încoronat pe cruce; iar, cele mai nouă îl reprezintă «bust», purtând o coroană de proporții și de ghimpi vădit exagerați...

Nu se știe încă, din lipsă completă de date informative, dacă cununa evanghelică va fi avut forma de bonetă ori diademă, etc..., nici dacă «spini» vor fi fost pretinsul „Zizyphus spina Christi”, „Calycotome villosa”, etc..

O tradiție destul de veche, pretinde că Mântuitorul ar fi fost de patru ori încununat:

În grădina măslinilor, cu o cunună de spini albi: «*spina alba*» ori „*alba spina*”, copăcel spinos, din familia rozaceelor, cu fructe roșii și astringente, flori albe ori chiar roșcate și cu miros mult plăcut...

— de Stăpânul legii, cu o cunună de măracini albi: *berberis*...

— în grădina marelui preot, Caiafa, cu o cunună din *trandafiri să batici de culoare roșie*...

— înaintea procuratorului Pilat, cu o cunună *din papură*, adusă depe malurile mlăștinoase ale Iordanului..

S'a pretins, uneori, că părți din coroana sfântă s'ar fi păstrat, în timp, în principalele biserici din Paris și Constantinopol.

Biciul.

Canoanele 6 și 13 ale sinodului local din Vannes-Britania din 465, la care au luat parte șase vlădici britanici, nu's singurele, nici cele din urmă prescripțiuni de aplicațiuni conton-dente, monahilor ori preoților, căzuți în diverse culpe..

Nu's nici primele..

Bătaia, în vremi precreștine și sub imperiul legislației romane, și, (mai cu deosebire, *biciuirea*) a fost, adesea, cea mai eficace măsură coercitivă, contra recidiviștilor ori marilor vinovați.

Texte juridice, romane și barbare, și așa zisele capitulare ale regilor francezi, cași, în evul mediu, mai ales, aproape toată Biserica, au prescris pedepse corporale, la început, sclavilor - mai apoi, tuturor, făcând din loviri, pedeapsă frecventă și apreciată eficace..

Când nu se izbutia cu «*verba*», se izbutia cu «*verbera*»..

Latinii numiau această pedeapsă: *flagellatio*, *verbera plagae*, *disciplina*, *flagelli*, *vapulatio*, etc..

Afară de vergi, ca instrument de execuție, excelă *biciul*..

Prima menționare a vreunei flagelări, în cărțile sfinte, este cea privitoare la biciuirea fraților Macabei, în istoria martiriului lor. A doua-i în Sfânta Evanghelle a lui Marcu:

— «*Pilat a vrut să facă pe placul norodului și li-a eliberat pe Baraba; iar pe Iisus, după ce a pus să-L bată cu biciul, L'a dat să fie răstignit*» (XV. 15).

Se face, adesea, asociație între una și alta..

Pentru astfel de execuțiuni, se foloseau, fie «*flagrum*», fie «*flagellum*»: biciu gros, din curea împletită, terminat cu câteva noduri, oase ori chiar bile de metal.

Uneori erau și alte forme de bice.

Iconografia dobrogeană n'a uitat scena biciuirii Mântuitorului, și, a cultivat-o, cu pietate și respect, folosindu-se de imaginea ei, zugrăvită, pentru instruirea și educarea marelor.

Se vede, adesea, Mântuitorul legat cu mâinile la spate, și, un călău, lovindu-L, cu un biciu simplu, de forma celor dobrogești, folosite de călăreți: cu coada scurtă și cu firul, împletit, conic, destul de lung...

Locul obișnuit, în cadrul catapeteasmei, pentru acest episod din viața Domnului este partea inferioară, aproape întotdeauna, sub icoana împărătească, din stânga ușilor principale ale Sfântului Altar.

Inscripția.

— După atestarea Sfântului Apostol și Evanghelist Ion ..«*Pilat a scris titlul și l'a pus deasupra crucii. Și, anume, eră scris: Iisus Nazarineanul Impăratul Iudeilor. Deci, mulți dintre iudei au cetit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Și, era scris: în evreește, în latinește și elinește. Însă, arhieriei iudeilor au vorbit lui Pilat: Nu scrie: Impăratul Iudeilor, dar cum că el a zis: Eu sunt Impăratul Iudeilor. Pilat a răspuns: ce-am scris, am scris*» (XIX. 19-22).

Tăblița este, azi, pretind catoliciei, în mâinile lor, și ar constitui, zic ei, cel mai nobil monument al credinții creștine, fiind cea mai autentică piesă materială a Bisericii universale.

Se pretinde, anume, că împărăteasa Elena a găsit și a, adus cu ea, în Roma nu numai o bună parte din Sfânta Cruce, ci chiar tăblița cu inscripția trilingvă, scrisă de Pilat, însuși.

Neglijată câtăva vreme, prin uitare, tăblița ar fi fost regăsită într'un ascunziș din Biserica Sfânta Cruce, ridicată de Constantin și mama lui, abia în anul 1492, prin diligențele papei Inocențiu VIII, refăcându-i-se, în 1523, câteva litere, stricate...

Discuțiile asupra autenticității acestei celebre, într'adevăr, relique, au fost nesfârșite, mai toate concluziile autorizate fiindu-i defavorabile.

Cași în bisericile de peste Dunăre și de peste Carpați, tăblița atestată de Evanghelie, nu lipsește, nici în iconografia din dreapta Dunării, pe niciuna dintre icoanele reprezentând răstignirea Mântuitorului. *Nicăiri, însă, ea nu apare decât cu inscripția I. N. R. I. ori inițialele respective, slavone și, foarte rar, elene...*

Niciodată nu se poate identifica, nicăiri, vreo amintire a vreunei inscripțiuni trilingue..

Din cauza dificultăților ce le-ar ridica preocuparea diverselor reproduceri picturale ori, cel puțin, fotografii credincioase, am renunțat la un studiu mai amănunțit și mai documentar, ceea ce este totuși, posibil și extrem de interesant, totodată, cu unele, nu insignifiante, sacrificii materiale și de timp..

S'ar putea face, cu o asemenea ocazie, și un paralelism, bazat pe elemente comparative, stabilindu-se diferitele influențe reciproce, între diferitele curente picturale, dobrogenești, român, slavono-bulgăresc, ruso-lipovean, găgăuzo-creștin, etc..

Demonstrativ, dau curs unor descrieri cu totul succinte a numai câtorva icoane respective, din colecția ce am, care toate, sunt de proveniență dobrogenească-veche:

Antimisul dela Caranâc (Negureni).

Dimensiuni: 55/55 cm., desen cu predominanța culorilor alb și negru. *Apartine anului 1715 și este de proveniență grecească.* Pictură pe mătasă bej.

Centru, antimisului reprezintă trupul neînsuflețit, al Mântuitorului, în față căruia, se văd:

Maica Domnului, cu ambele mâini, întinse'n spre El...

Nicodim, în dreptul capului Mântuitorului, cu mâinile la pept..

Iosif, în dreptul picioarelor, ținând cu mâinile, giulgiul..

Una dintre mironosițele femeii, între Sfânta Fecioară și Nicodim.

Două mironosițe, între Sfânta Fecioară și Iosif..

În fundul scenei, se ridică o cruce, de proporții, cu brațele egale (*crux graeca*), prinsă, la intersecția brațelor, de o mare și bogată cunună de spini. O tăblișă, situată în partea superioară a brațului vertical, poartă inițialele: I. N. B. I., ceea ce's inițialele inscripției atestată de Evanghelia IV:—IISUS NAZOREOS O BASILEFS TON IUDEON..

În dreapta crucii, apărând în spatele Sfintei Fecioare și trecând, oblig, peste brațul cruciar, se ridică o lance, al cărui fier, ascuțit, ajunge la nivelul tăblișei inscripționale.

În stânga, în spatele muceniței, apare, în poziție similară, trecând peste brațul cruciar, stâng, o trestie, al cărui burete din vârf, ajunge la nivelul aceleiași inscripții..

Apariția, jumătate, a doi îngeri, la cele două extremități ale brațului orizontal, flanchează, atât crucea, cât și întregul grup.

Cele patru colțuri ale epitafului au cei patru evangheliști, cu emblemele respective, în partea superioară, între ia-

blourile Mateiu, și Marcu, sunt trei scene, respectiv: Frângerea pâinei, Sfânta Treime, Înălțarea. În partea de jos, respectiv, se văd: Nașterea Domnului, Mielul-pascal, Ridicarea pietrei depe Sfântul Mormânt. Între Mateiu și Luca, sunt, în ordine verticală, de sus, în jos: Intrarea în Templu, Judecata viitoare iar, între Marcu și Ion, în aceeași ordine, se văd: Învierea și, apoi, Răstignirea.

Cest din urmă tablou, reprezintă pe Mântuitorul răstignit, numai în trei, nu patru, cuie: picioarele, cel drept peste cel stâng sunt fixate pe cruce (cruz latina, cu brațul perpendicular mai lung decât cel orizontal), printr'un singur cuiu. . În dreapta, Celui răstignit, Sfânta Fecioară, în picioare, ține în mâini, lancea, al cărui vârf de metal, ajunge până sub brațul drept al Mântuitorului, iar în stânga, Apostolul Ion, în aceeași poziție, arată trestia, în vârfurile căreia, buretele, ajunge până sub brațul stâng al Domnului..

Deasupra crucii, se vede inscripția *I.N.B.I.* și în josul ei, un cap de mort și două oase întretăiate.

Capul Mântuitorului este încununat cu o coroană de oarecare proporții, pe care se văd literile elene *Omicron, Omega-Ni*, ceea ce, cum se știe, însemnează *Ō On*, cel ce este...

Cum se vede, în epitaful dela Negureni, de proveniență dobrogeană-greacă, pentru că se via unui sat, în care găgăuzii nu erau în număr prea mic, nu lipsesc, dintre obiectele folosite în Răstignire, decât scara, ciocanul și biciul..

„RASTIGNIREA“ — dela Cocargea.

Dimensiunile 36/32, fondul roz-roșiatic, cu forma unei „cruz greaca, ale cărei brațe orizontale ating chenarul, deasupra brațului vertical superior fiind icoana mignonă a lui Dumnezeu Tatăl, și, la extremitatea brațului inferior, un râu...

Pe fondul crucii acesteia, în negru-vânăt, se vede, în proporții mai mici, o altă cruce, în galben-închis, pe care stă, răstignit, Mântuitorul, în pictura naturală a pielii, cu un nimb auriu, în jurul capului, în dreptul căruia stau scris *ALFA* și *OMEGA*, inițialele respective elene, cu ambele picioare alăturate și fixate cu două cue și mâinile larg întinse, tot în două culori.

La extremitatea dreaptă a acestei din urmă cruci, între ea și chenar, se vede Maica Domnului, îndoliată și tristă, bust; iar, în partea opusă, între extremitatea brațului stâng și chenar tot bust și tot îndoliat, se vede Apostolul Ion. Și unul și altul având, în jurul capetelor, câte un cerc alb: nimb..

Crucea nu mai este greacă, ci latină. În dreptul picioarelor întuite, ea este întretăiată de o bară, transversală, obligă de aceeași lățime și culoare; iar deasupra capului Celui răs-

tignit, e străbătută de o altă bară, mai scurtă și orizontală, care și unește marginea inferioară cu marginea superioară a crucii răstignitoare.

Cununa de spini se proiectează în negru, pe fondul auriu al nimbului. Sunt absente toate celelalte instrumente ale pătimirii.

Crucea mare de fond negru este flancată în partea superioară de două tablouri, 12/10, reprezentând, cel din dreapta ei, pe Sfânta Fecioară cu pruncul în stânga, cel din stânga, pe Sfântul Ierarch Nicolae, cu Evanghelia în mână.

În partea inferioară, este flancată, în dreapta, de Arhanghelul Mihail pe un cal murg, în salt maestuos, și, în stânga de Sfântul Gheorghe, în aceeași situație, pe cal alb...

Și unul și altul, cu lănci proporționate, pătrund râul, în căutarea scorpionilor.

Toate inscripțiile acestei icoane, *de-o vechime mai mult decât tricentenară*, sunt în grecește...

Ansamblul dela Tulcea.

Posed șase icoane de extremă valoare, provenind dela «*Biserica Popoveșilor*», din Tulcea, fiecare de dimensiunile 1m./60 cm. picturi în lemn, cu fondul galben. Una dintre ele reprezintă, în ansamblu, gama pătimirilor Mântuitorului.

Inscripțiuni bogate, în lipovenește...

Tabloul propriu zis al Răstignirii prinde aproape trei părți inferioare ale icoanei: Mântuitorul în dimensiuni de 30 cm. înalt și 22 cm. dela o mână întinsă, la alta, pe cruce de fond galben-închis, în dimensiunile 54/37, lată de 4¹/₂ cm.

În dreptul cuelor picioarelor, o bară transversală obligă, dela dreapta spre stânga și, imediat deasupra capului, la distanță de 2¹/₂ cm., o altă bară transversală, orizontală, cu ieșindurile de 3¹/₂ cm. fiecare, cași bara obligă, de jos.

Nimbul, numai jumătate, de fond galben frapant și cuprinzând inițialele *Omicron-Omega-Ni*. La extremitățile celor două bare orizontale ale crucii, se văd, în roșu-viu, inițialele IS HS, iar sub aceste bare, în dreptul *plcăi medii* a Mântuitorului, se văd, tot în roșu inițialele NI KA.

Crucea e flancată, în dreapta, de o lance, care ajunge până sub coasta Domnului, și în stânga, de o trestie, cu un burete în vârf, de aceeași ținută și dimensiune. La baza ei, se vede un cap de mort, peste două oase în forma unei cruci de brațe oblige (crucea sfântului Andreiu).

Spațiul dintre cruce și chemare (sub brațele crucii) este prins, în dreapta, respectiv, de icoanele Apostolilor Pavel și Petru în dimensiuni de 22/5 cm. și în stânga, în aceleași proporții, respectiv, de icoanele sfinților Nicolae și Haralambie.

Afară de Sfântul Petru, care ține un papirus, ceilalți păstrează'n mâini, câte o Evanghelie, în aur...

Cuele sunt în număr de patru, din ranele picioarelor ieșind un șiroiu de sânge, care curge peste oasele de jos...

Bara transversală superioară poartă inițialele *I. N. T. I.* în litere slavone.

Deasupra brațului vertical al crucii, stă pe-un nor, Dumnezeu Tatăl, binecuvântând cu dreapta și având, în stânga, un cerc (simbol al infinitului) pătruns de două diametre perpendiculare unul pe altul; dela intersecția lor, ieșind, până deasupra cerului, o cruce, flancată de-o lance 'n dreapta și de-o trestie cu un burete'n vârf, în stânga...

Doi îngeri, înnaripați, gardează nourii, în dreapta cărora apare soarele, și, în stânga, luna...

Toată scena este flancată în dreapta, de sus în jos, de sfinții: Petru-Filip-Pavel-Serghie-Sofronie-Eftimie, și, în stânga respectiv, de: Achilina-Evdochia-Iulita-Anania-Azaria-Misail, toți, în picioare și cu fața înspre Răstignire.

Între Dumnezeu-Tatăl și extremitatea brațului superior al crucii, se vede, în galben, Sfântul Duh, în chip de porumbel, cu aripile deschise și nimb în jurul capului.

Partea superioară a ansamblului, reprezintă la mijloc, de sus în jos, un grup extrem de multicolor, de 19 personaje, grupate'n jurul Maicii Domnului, iar, în cele două părți, în dimensiuni de câte 28|14, Sfânta Fecioară, cu pruncul în brațe: în partea dreaptă, îl ține în brațul stâng, fiind îmbrăcat în roșu; în partea stângă, ținându-L în brațul drept, îmbrăcat în alb.

Un clopot, apărând prin fereastra unuia dintre cinnuri turnuri completează întreg ansamblul., de peste 300 ani vechime...

Praporul dela Rasova.

Dimensiunile: 1.20|80, pe-o parte, reprezentând botezul Domnului și pe alta, Răstignirea...

Fondul Răstignirii este de culoare albastră și prezintă două chenare, în flori verde-albastru.

În josul icoanei, o glastră cu flori.

În mijloc, o cruce de 62 cm, brațul vertical; și, 50 cm. brațul orizontal, întretăindu-se astfel, încât porțiunea verticală superioară rămâne numai de 5 $\frac{1}{2}$ cm... Prezintă o bară scurtă transversală, obligă, în dreptul celor două cue infpte în picioarele Domnului răstignit. Mâinile prezintă și ele două cuie, din toate cele patru rări, produse membrelor, curgând sânge...

Coasta, împunsă sângerează abundant...

Nimbul este de culoare galbenă-mat, și cununa de spini verzi, este de proporții destul de modeste, așezată pe vârful capului... Deasupra capului nimb, în porțiunea superioară a brațului vertical, se vede inscripția: *I. N. T. I.*, în litere sla-

vone: Iisus Nazarineanul Țarul Iudeilor...

Alte instrumente ale patimilor lipsesc.

Crucea este flancată de Maica Domnului, în picioare, în dreapta, și de apostolul Ion, în aceeași poziție, în stânga...

Porțiunea inferioară a crucii, sub bara transversală, poartă în litere cirilice, inscripția :

«*Aceasta Prapor Ktitori Pop: Mihăilă și Ioana prisvetera cofiloră 1860*».

Cum se vede, cu trecerea timpului, s'au abandonat unele dintre obiectele folosite la Răstignire; de care s'a făcut mult caz, numai în iconografia veche, dobrogeană.

Titlul praporului este situat, în partea superioară :

«*Sfânta îngropare*», în cirilice...

Grupul dela Aliman.

În partea superioară a catapeteazmei dela vechea biserică din Aliman, în latura stângă, se vede, pe fond albastru marin, un grup de instrumente și obiecte, fără niciun tel de date inscripționale, toate zugrăvite cu oarecare artă în culoare neagră...

Se văd : o scară de șapte trepte, în poziție obligă, un ciocan destul de proporționat, câteva cuie, în forma caaelor, un clopot sunând, în poziție obligă, cu o limbă bombată și destul de masivă, un biciu în forma celor cavaleresti, de fir lung din curea, cu coadă, din lemn, foarte scurtă...

Alte scene înfățișează biciuirea însăși...

Cercetări ample ar putea da la iveală multe alte caracteristici ale iconografiei dobrogene, a Patimilor Mântuitorului, contribuind, astfel, la cunoașterea vieții creștine și piozității antecesorilor noștri dintre Dunăre și Mare, cum și la cunoașterea prețurii, pe care a știut s'o dea în vremile de streine oblânduirii, conștiinții și cunoștințelor evanghelice, această parte a românismului.

Vreun candidat pentru doctorat ori licență teologică ar putea, cu oarecare asiduitate, să răspundă, fericit, unei astfel de necesități; *dacă nu cumva Sfânta Episcopie n'ar institui vre un premiu pentru o lucrare cu acest subiect, pentru lumea clericală și teologică a de Dumnezeu păzitei Eparhii tomitane.*

Avocat, Ion Dinu.

Deniile

Sufletele credincioșilor sunt pregătite pentru slăvita zi a Invierii Domnului, prin frumoasele și neincetatele slujbe din postul mare; dar această pregătire se desăvârșește în săptămâna Patimilor, cu neuitatele seri ale deniilor.

Credincioșii vin în biserici și stau de veghe, în echip tainic, asemenea celor cinci fecioare înțelepte din parabolă, căci „iată Mirele vine în miezul nopții și fericită este sluga, pe care va afla-o priveghind“. Dar haina de nuntă, cu care se cuvine să „ntâmpinăm pe Mirele Bisericii, ne lipsește și-atunci versul Luminândei este mărturisirea noastră plină de mustrare: „Cămara Ta, Mântuitorule, o văd împodobită și îmbrăcăminte nu am ca să intru într'ansa“; dar mistuii de dorul mântuirii, ingenuchem plini de nădejde în fața jertfei Sale, rugându-L „luminează-mi haina sufletului meu“, ca să ne învrednicim a fi oaspeții Tăi!

Noaptea târzii de denii au încântat copilaria fiecăruia și taina lor, străbătând depărtările și vremurile, dăinuiește tot mai vie în ascunzișurile inimilor noastre.

Din acest neseacă și limpede izvor al misterului copilariei, ne adăpăm noi pururea sufletele secătuite de îndoieli și căpătăm înviorarea trebuitoare pentru creșterea noastră duhovnicească.

Câți dintre copiii generațiilor creștine, n'au ascultat sfioși minunatele slujbe ale Patimii Domnului, cu lumânări aprinse și sufletul mai primitiv ca oricând?.. Și care din ei nu s'a străduit să păstreze nestinsă făclia deniilor, ca nu cumva adierile de vânt să lipsească de scânteerea ei în noapte, nemărginita biserică a firii, care se împodobește cu atâta măreție în cinstea Invierii Domnului?..

Dar dintre toate serile de denii, aceea care a lăsat urme neșterse, este Vinerea Patimilor, când „neamurile toate aduc laudă îngropării“ Mântuitorului, prin cântarea străveche a Prohodului.

Ca puține cântări ale Sfintei noastre Biserici, Prohodul pătrunde atât de adânc în sufletele credincioșilor, încât le înfrățește graiurile, pentruca n'tr'un singur gând „să se închine patimilor; să laude îngroparea și să slăvească puterea“ izbăvitoare a Celui Răstignit. Veacuri de-arândul, credincioșii au coborât de pe Cruce trupul neînsuieșit al Dătătorului de viață, și au intonat aceste frumoase imne de îngropare la moartea Celui fără de moarte.

Prohodul Domnului este o minunată impletire de cântări care, pe lângă varietatea și frumusețea muzicii, cuprinde o bogăție nesecată de imagini, de adevăruri și de învățăminte.

Fiecare strofă este o poemă, în care graiul tânguirii și întristarea inimii, sunt luminate de bucuria mântuirii și certitudinea acestui dar dumnezeesc.

O pace adâncă se strecoară pretutindeni, o reculegere obștească în fața celei mai cutremurătoare jertfe, o așteptare plină de nădejde a zilei învierii.

În ultimele versuri ale Prohodului, murmură ruga de totdeauna a creștinătății:

„Pace adunății, nouă mântuire, prin Înviere-Ți, dă-ne !..

Preot Gh. Sorescu

Inviat-a Christos și viața viețuește !

Piatra unghiulară a credinței noastre, este «Învierea Domnului». Cu Ea, stă, sau cade, credința noastră. Veracitatea acestei mărturisiri, o facem solemn în articolul cinci, din: «Simbolul Credinței». Sărbătoarea cea mai mare a credinții, este Învierea lui Iisus. Ea însemnează biruința vieții, asupra morții. Căci prin Cruce, Christos, a adus bucurie la toată lumea. Moartea, această grozavă temere a noastră, a oamenilor, a fost biruită de Christos, dând triumful vieții, neființei. Este: «ziua învierii»!

Câtă măreție, câtă simțire, câtă vieață, în aceste două cuvinte! Biruința, biruințelor! «Să ne luminăm popoare!» Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pre pământ, la cer, Christos Dumnezeu, ne-a trecut pe noi, cei ce-l cântăm cântare de biruință! Insuși văzduhul, pare că se învâluie în jurul nostru, cu o fierbere de bucurie unică, făcând sgomote ușoare, perceptibile și așteptate cu licăriri de ochi, cu adieri de vânt calde, întărind și pecetluind între «cei de sus» și cei de jos, o înțelegere dumnezească, care ne îndeamnă să înaintăm în pace adâncă, ca și aceea a gândurilor lăuntrice. Lumina bucuriei de sărbătoare, noaptea întunecoasă a greșelii și greșiților, nu o mai poate ascunde în adâncă ei tăcere, căci și în ea, credincioșii, cu făcliile de lumină și pace,

înaintează către altarele Domnului, spre a se închina și slui Lui...

Murmure dulci, se desprind din «tainica tăcere», umplând măreția zilei de sărbătoare, și din mijlocul lor, răsar voios creștineștile cuvinte: Christos a înviat! Cuvinte ce mișcă inima și sună astăzi sub cer, amestecându-se cu sunetele clopotelor, ce se răspândesc din turlile bisericilor spre primăvara vieții. Aceste vorbe, sparg adâncul nepătruns de minte și se lasă ca niște stropi de rouă, peste sufletele creștine care se bucură de viață, în veselia zilei de sărbătoare a Învierii. Căci acești credincioși, ascultă chemarea bisericii: «Veniți să bem băutură nouă, nu din piatră stearpă făcută cu minuni, ci din mormântul lui Christos, carele a isvorât «isvorul neștricăciunii», întru carele ne întărim. Creștini ai timpului, plini de glorie și sânge, să ne curățim simțirile și să vedem pe Christos strălucind! Înțelegeți-Luminat, bucurați-vă și-l cântați cântare de biruință!

Veselia răsbunării și distrugerii să-și înfrângă boldul și să prăsnuiască «veselia cea vecinică», pe Christos Domnul. Astăzi prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți, vecinice, săltând și laudând pre «Pricinuitorul» pe omul cel binecuvântat, Dumnezeu părinților și prea mărit. «Să ne apropiem purtători de lumină, la Christos cel ce a ieșit din mormânt ca un mire și să prăznuim împreună cu cetele cele iubitoare de praznice, Paștile lui Dumnezeu, cele mântuitoare». Acum când primăvara, trezește pasările și deschide mugurul, dând frunze și flori, readuce la viață găze amorțite, Învierea Domnului, ne trezește și vine cu aceleași efecte ca și o primăvară pentru noi creștinii, deșteptându-ne către o nouă viață duhovnicească.

Învierea desmorțește în sufletul nostru, cugetul datoriei și stimulează cele mai înviorătoare, simțiri pioase care ne arată drumul mântuirii.

Dar la mântuire, se cuvine să mergem cu «o viață nouă» de curățire, de pace și adevăr, care îmbracă pe creștinul ales. În aceste zile de Înviere, curge isvorul vieții, prin milă și fapte bune, din care sufletele însetate sorb uitarea nevoilor și-și împraștie negura sărăciei lor.

În ce chip? În chipul, uitat aproape astăzi de oameni, al luminii și, binefacerii Evangheliei.

Să nu uităm că aceasta este ziua, pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa». Să înaintăm plini de veselie duhovnicească, prin mijlocul cântărilor învierii ce au străbătut printre veacuri, să ne ridicăm cu sufletul spre culmi de zări albastre, spre înălțimi de fericire, acolo unde se ridică mireasma florilor de primăvară și de unde, se pot resfrânge, pentru întreaga lume creștină, bucurii duhov-

nicești. Să mergem la cei ce stau în latura și în umbra morții, la cei cuprinși de somnul greu al nepăsării și să le zicem și lor: «Veniți cu noi la prăznuire, căci, Christos a înviat!» Este ziua Invierii!

«Și să ne luminăm cu prăznuirea și unii pre alții să ne îmbrățișem. Să zicem: «fraților» și celor ce ne urâsc pre noi. Să iertăm toate, pentru înviere și așa să strigăm: Christos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din mormânturi, viață dăruindu-le!» *).

Icon. Stelian Popescu

Protoiereul jud. Constanța

*) a se vedea imnologia poetică a praznicului.

Martorul din Ierusalim

Orbul

Soarele se pleca spre asfințit, peste muchea crestată a Hermonului, când Saul împreună cu însoțitorii săi se pregăteau să intre în cetatea Damascului. Nu mai era intrarea triumfală și sgomotoasă, pe care și-o închipuiau la Ierusalim, ci o intrare slioașă și tăcută, ca a unor străini sărmani, obosiți de drum și împovărați de neazuri. Sulițele, săbiile și țepile care i-ar fi făcut temuți și respectați în fața poporului, zăceau acum aruncate în neregulă pe câmpie și rușinea de propria lor faptă le încrețea frunțile.

Mai trist decât toți însă era Saul. Stăruitor la învățătură, ca și la muncă, fusese totdeauna obicinuit, ca să aștepte ascultare la cuvânt și încuviințare la faptă din partea tuturor. Și acum se vădise că ceiace gândise și făcuse el, căpătând aprobarea și încuviințarea oamenilor, era tocmai împotriva voei lui Dumnezeu. Semeția cugetului său se frânsese și pentru prima oară, lacrimile căinței îi udao fața. Cu fiecare faptă, cu fiecare cuvânt de care-și aducea aminte, se găsea mai vinovat în fața lui Dumnezeu și mai ales în fața conștiinței sale, în care abia acum găsisese cel mai teribil și mai neîndurat judecător. Și rând pe rând i-se perindau în minte frânturi din viața-i sbuciumată, grija lui de a servi pe Dumnezeu și înșelarea în care căzuse servind oamenilor... Dela uciderea lui Ștefan și până acum, nu făcuse

altceva, decât să lupte împotriva lui Dumnezeu, deaceia și căința venea chinuitoare, răscolind adâncurile sufletului și schimbând gândurile.

La început, nimeni nu îndrăsnise să-l întrebe de vorbă; dar când văzură că se scoală dela pământ, dibuind cu mâinile în jurul său, toți înțeleseseră că încă nu-i trecuse spaima acelei lumini, care le cutremurase inimile la toți. Abia când porniră la drum, văzură că măcar că era cu ochii deschiși, el nu mai vedea nimic, fiind nevoiți să-l ia de mâini, ca să-l ducă mai departe în cetate.

Umbra asfințitului se întindea tot mai mult, cuprinzând întreg orașul ca într'o mână nevăzută.

Câțiva soldați din poartă, băteau pământul cât puteau într'un joc repezit, în timp ce o namilă de om, cu capul cât banița, se strâmba în fel și chipuri, cântându-le o melodie veche, aci lungindu-și gura până la urechi, aci bătând din palme și scoțând limba, ridicându-se când pe un călcâi când pe celălalt, ca să imite cât mai bine mișcările repezi ale jocului. La vederea străinilor, jocul se continuă mai îndrăcit, căci nimeni nu se gândea să întrebe pe noui sosiți, cine sunt și ce vor, căci singură prezența celui orb lămurea totul. Prin toate cetățile Siriei și Palestinei, orbii și schilozii călătoreau liberi, câștigându-și traiul din mila celorlalți oameni. Cine să știe că orbul acela nu este un orb — cerșetor de rând — ca toți ceilalți, cari se aflau în cetate și că e tocmai fariseul Saul, de sosirea căruia primiseră vești să-l primească cu alaiul întregului norod?..

Străinii înaintară astfel nestingheriți în cetate, mulțumiți că n'au putut fi recunoscuți și începură să-și caute degrabă găzduire pentru ei și adăposturi pentru animale.

O stradă cotită, murdară și îngustă, cu ferestre mici și strâmbe, cu lumini de opaiți prin geamurile întunecate, se întindea până în inima orașului. Zarva zilei se stingea într'o ultimă tresărire. Negustorii de covoare, minunatele covoare de Damasc, își strângeau cu grabă marfa ce se afla afară pe tarabă, ca să fie la vedere, săcagiii treceau dintr'o parte într'alta, într'o continuă înghesuială, pe străzile strâmte și întortochiate. Oamenii, soioși și urși, arși de soare și înegriți de praf, umpleau cârciumile, femei în sdrențe treceau înfășurate în șalurile lor lungi, trecători înalți și subți, mergeau grăbiți spre casele lor, felinare infirme atârinate la întretăerile străzilor, brutării cu miros de azimă și dughene cari respirau un miros greu, de carne prăjită și usturoi. În mulțimea acestor oameni, cari se îmbulzeau revărsându-se parcă la năsfârșit într'un veșnic du-te vino, însoțitorii lui Saul se simțiră singuri, atât de singuri, că de-ar fi fost cu puțință, s'ar fi înapoiat la Ierusalim, lăsând în plata Domnului orașul acesta, care-i înspăimânta cu îngrămădirile lui de case înalte, cu ganguri boltite, cu scări de marmură și cu,

mulțimea străzilor întortochiate și pline de praf. Departe, lângă o sinagogă, un felinar își clătina lumina într-o vecinică ame-nințare. Când umbrele nopții acoperiră orașul, străzile răma-seră pustii, în prada câinilor și a pisicilor, în căutarea restu-rilor de mâncăruri asvârlite în ștradă dela masa stăpânilor.

După ce dădu drumul însoțitorilor săi, Saul găsi și o lo-cuință pentru sine, în casa unui oarecare Iuda, un bătrân cu-relar din marginea de miază-zi a cetății, pe ulița ce se chiamă Dreaptă.

Cu toate rugămintțile lui Sisera, de a rămâne cu el peste noapte, Saul nu voi să-l primească, dorind să rămână singur. Re-fuză mâncarea pe care i-o aduse laela și în cele din urmă nici nu mai voi să stea de vorbă cu niciunul dintre ei. Viziuni a-dânci îl chemau spre alte lumi, succedându-se cu rost, de cele mai multe ori apoteozate de o lumină nouă, pe care ochiul în starea lui naturală n'ar fi putut-o percepe, sau încețoșându-se cu înourări de sânge, zăngăniri de lanțuri și luciri de săbii.

Și în liniștea de adâncuri în care se pogorise sufletul său, Saul auzea tot mai lămurit dumnezeescul glas al acelei che-mări grozave de dincolo de viață, care-i răsturnase toate simți-rile și toate vrerile, pe drumul de răsbunare și ură, de întoar-cere și jertfelnicie al Damascului. O lume pe care n'o cunos-cuse, oameni pe cari nu-i văzuse niciodată, o viață care nu fu-sese a lui, dar care putea să fie, se desfășura în fața lui, a-mestecându-se ciudat în cercul de negură și lumină, ce coborise peste luminile ochilor săi.

Trei zile stătu așa, în această viață ireală, alcătuită din frânturi de viață trecută și viitoare, lipsit de luminile ochilor pe te cari se așternuse pânza solzoasă a întunerecului, dar trăind totuși o altă viață, cu luminile interioare ale cugetului său. Fără să mănânce sau să bea ceva, viața lui cea de toate zilele se năruise ca într'un adânc fără sfârșit, în timp ce, din cele mai tainice ascunzișuri ale sufletului său, se ridica nevăzută imaginea obsedantă a Celui Răstignit, care-l chemase dela apusul unei vieți moarte, către răsăritul vieții vecinice. — Desprins de existența tre-cătoare a lumii, trăia astfel ca într-o vecinicie, în lumina plăcută a eternității, care-l chema repede și intens în haosul ce-i răs-turnase gândurile și în lumina ce-i robise pleoapele. În ames-tecul acesta ciudat de imagini, de care nu putea deosebi ceceae este realitate, în agonia jalnică a tuturor sfârșiturilor, a murit omul cel vechi, fariseul Saul, sau persecutorul Saul și s'a născut omul cel nou, în zorile unei vieți noi: creștinul Saul, care a-vea să devie martorul lui Iisus în Ierusalim, Damasc și mai ales înaintea neamurilor.

O noapte senină cu scânteri fantastice, ca toate nopțile pline de vis ale răsăritului, îmbrățișa orașul înveselindu-l.

Ci Saul nu se mai bucura de noapte și nu se mai trezea

în lumina zilei, căci ochii lui orbiți, nu mai puteau deosebi întunerecul de lumină, în înfrigurarea așteptării judecării Domnului...

Vedenie sau realitate?.. Din întunerecul care-i acopere ochii, se desprinde amestec bizar de neguri și lumini - umbra unui om. Saul dă să se ridice; dar umbra îi face semn să stea. A închis binișor ușa și acum înaintează spre el... Ii spune ceva; nu înțelege bine ce; dar simte peste ochii lui mâinile străinului. Și cum se întind mâinile, se deschide nevăzut zăvorul luminei, dulcea lumină a soarelui și a vieții.

Însfârșit și-a căpătat iarăși vederea... Nu-i rămâne decât să mulțumească bunătății străinului... Dar străinul e aci, cu mâinile pe ochii lui și nu e nicăeri, oricât întinde mâinile să-l cuprindă și să cadă în genunchi la picioarele lui. L-a înșelat auzul, sau a fost cel puțin un glas care i-a vorbit?.. Nu-și poate da bine seama!.. Să fi plecat străinul, tot așa de misterios, după cum a venit; sau străinul n'a venit deloc și totuși a fost o vedenie pe care i-a trimis-o Dumnezeu?.. Încearcă să deosebească lucrurile în jur; dar acelaș întunerec îi stăruie în ochi ca și mai 'nainte. De bună seamă, apariția străinului acela care spunea că se numește Anania, n'a fost decât o vedenie... Și ochii împovărați de întunerec au clipit des, dând drumul stăvilarelor lacrimilor...

Ce dulci și isbăvitoare sunt lacrimile, pentru sufletele împovărate de păcate... În genunchi, cu mâinile strânse 'n cruce pe piept, Saul plângea zdrobit, ca cel din urmă dintre păcătoși; răsvrătit împotriva firii lui și umilit în fața strălucirii și puterii lui Iisus.

Câteva păsărele au început să cânte la geam; dar Saul nu mai aude, nu mai vede; rugăciunea îl deslipește de pământ și-l ridică la cer... Ea singură îl încurajează și-l susține...

Preot Constantin I. Gheorghe

Vizita P. S. S. Episcop Gherontie la mănăstirea „Sf. Elena dela Mare“ Domnița Elena (Tatlageac) Constanța

Joi, 13 Martie 1941, P. S. S. Episcop Gherontie a vizitat Mănăstirea „Sf. Elena dela Mare“, Tatlageac, jud. Constanța. Această mănăstire poartă numele M. S. Regina Mamă Elena și a fost întemeiată, în 2 Iunie 1929, în prezența Majestății Sale, a P. S. S. Episcop Gherontie, Dr. Aurel Vlad, pe atunci ministru al Cultelor, Sauciu Săveanu și marelui istoric și cărturar N. Iorga, — după cum rezultă din actul de fundație.

P. S. Episcop Gherontie a înjghebat, la Tatlageac, o modestă gospodărie mănăstirească, potrivit mijloacelor ce a avut la îndemână.

Cu prilejul vizitei dela 13 Martie a. c., P. S. Episcop a dat dispozițiuni de reorganizarea acestei mănăstiri și de a se apela, când vremurile vor îngădui, la bunăvoința drept credincioșilor creștini, pentru a se ridica aci o monumentală Biserică, în stilul celei clădite la mănăstirea Dervent, lângă Ostrov-Constanța.

In ziua de 14 Martie 1941, P. S. Episcop Gherontie a implinit 15 ani, dela instalarea în scaunul vlădicesc dela Constanța.

Cu acest prilej reprezentanții clerului din eparhie, în frunte cu consilierii referenți episcopali, au oficiat în Catedrala episcopală, la ora 11 un Tedeum, pentru sănătatea Chiriarhului lor.

După aceasta, preoții și funcționarii cancelariei eparhiale au trecut în sala de ședințe a palatului episcopal, unde s'a oficiat, iarăși, un scurt serviciu divin.

A luat cuvântul Preotul Const. Staicu, exprimând omagii P. S. Episcop, în numele clerului din eparhia Constanța.

P. S. Episcop a răspuns, mulțumind celor de față și arătând că păstoria P. Sfinției Sale de 15 ani, a fost un drum cu puține bucurii, dar cu prea multe greutăți și suferințe. Cu ajutorul lui Dumnezeu, însă, a putut învinge toate obstacolele și să înfăptuiască atâtea lucrări folositoare.

Prea Sfinția Sa a încheiat omagiind pe M. S. Regele Mihai I, pe M. S. Regina Mamă Elena și pe Conducătorul Statului Român, d-l General Ion Antonescu.

Toată festivitatea a durat doar jumătate oră. La 11 jum. fiecare se afla la masa de lucru, ca o dovadă elocventă că nu putem sărbători mai bine pe Chiriarhul nostru, decât prin muncă stăruitoare, după sfatul și exemplul său.

Serbarea patronului

P. S. Episcop Gherontie

In ziua de 1 Aprilie, când Biserica prăznuiește amintirea sfântului mucenic Gherontie, Prea Sfințitul nostru Episcop serbează ziua numelui.

Ca în fiecare an și acum, păstoriții, clerul, consiliul e-

parhial, și profesorii școalei eparhiale de cântăreți „Episcopul Gherontie“, au ținut să-și manifesteze dragostea și respectul, către părintele lor sufletesc, luând parte la serbarea, ce a avut loc, prin reprezentanții lor.

Deasemenea au fost primite zeci de telegrame din țară și Eparhie, dela clericii exponenți ai vieții religioase și de Stat, precum și dela particulari.

La sediul eparhial, toate au luat ținută de sărbătoare.

După Te-Deum-ul oficiat de un sobor de preoți, în catedrala episcopală, persoanele participante, cu ceremonialul tipicului, au mers la reședința episcopală, unde a avut loc un polihronion. P. S. Episcop, vesel, demn, viguros, cu chip de sfânt îi primește în sala de recepție.

Din partea vizitatorilor a vorbit P. C. Referent M. Rădulescu, spunând următoarele :

Prea Sfințite Stăpâne,

Amintirea de astăzi a sf. mucenic Gherontie, patronul Prea Sfinției Voastre, ne este o fericită ocaziune de a Vă exprima devotamentul nostru desăvârșit, și a Vă asigura de colaborarea cu tot sufletul, ca să duceți la bun sfârșit, înalta misiune, ce o aveți, de conducător sufletesc al credincioșilor Eparhiei Tomisului.

Reprezentanți ai clerului din Eparhie, ai membrilor consiliului eparhial și funcționarii centrului eparhial, vă înconjoară astăzi cu dragostea lor și sunt veseli, că vă pot exprima, prin mine, cele mai deosebite sentimente de fii și supuși.

După înălțarea de rugăciuni, în Catedrala episcopală, prin care am mulțumit lui Dumnezeu, că v'a învrednicit a serba începutul unui an nou din viață și ne-am rugat pentru sănătatea Prea Sfinției Voastre și a tuturor demnitarilor țării, am venit a Vă face aceleașurări și personale, dorindu-Vă să Vă, dăruiască Dumnezeu vigoare deplină, spre a putea conduce și a desăvârși opera de organizare a Eparhiei.

Ne bucurăm că, după sbuciumul și nemulțumirile, pe care le-ați avut în anul trecut, serbați astăzi patronul cu mulțumire, victorios și în o vrednicie recunoscută chiar de invidioșii situației P. S. Voastre.

Sunteți ierarhul exponent al păzirii drepturilor Bisericii și istoria Vă va aprecia. Timpurile sunt încă turburi, evenimente politice nu spre bine și liniște, ne lașteaptă. Vântul bate încet, dar sunt sigure prevestirile de furtună. Corabia Eparhiei noastre e gata să străbată valurile furtunii, când are la cârmă un conducător dibaciu, iscusit și încercat.

Experiența și cunoștințele de conducător, pe care le-ați avut, au făcut să îndepărteze multe piedici puse în dezvoltarea și progresul Eparhiei, pe toate tărâmurile, mai ales că aci a fost totul de făcut din nou și de trasat noi norme.

Prea Sfințite Stăpâne,

Viața religioasă creștină în Moesia, după primele stabiliri creștine, a dat episcopi înțelepți și cu rol, cum a fost Gherontius, care a luat parte la Sinod II Ecumenic, mucenici ca Dasie. După plecarea legiunilor romane, care au lăsat urme de înaltă viață creștină, dovada multor bazilici, care se găsesc în ruinele cetăților romane, și după secole de năvăliri barbare și stăpâniri păgâne, turcești, tocmai în timpul P. S. Voastre, Biserica a căpătat adevărata viață și organizare creștină.

Sunteți cu adevărat ctitorul acestei reînviată Eparhii.

Dar dacă viața religioasă a acestei provincii a trecut prin schimbări de credințe și conducători religioși, în timpul de astăzi omenirea întreagă și regiunile noastre de aici mai mult, sunt amenințate de isgonirea completă a lui Dumnezeu din suflete din viața publică.

De atâtea ori mi-ați vorbit de mucenicia lui Tihon, patriarhul Moscovei, cu a căruia mucenicie voi ați să vă încununăți!

Prea Sfințite Stăpâne,

În numele clerului din Eparhie, al consiliului și al funcționarilor, Vă aducem cu ocazia de astăzi, cele mai respectoase omagii și rugăm pe Dumnezeu, să vă țină mulți și fericiți ani, ca să vedeți mântuirea Neamului și Bisericii noastre, la care țineți așa de mult și la timp să puteți zice, ca și dreptul Simion, că ați văzut mântuirea.

Intru mulți ani Stăpâne.

La aceste cuvinte a răspuns P. S. Episcop, care a expus în esență următoarele :

Prea Cucetnici Părinți și Domnilor,

După recenta sărbătorire a instalării Noastre 'n conducerea Eparhiei Tomisului și care forma serbarea Eparhiei, astăzi este sărbătoarea mea personală, în care amintim două evenimente din viața mea. Este ziua nașterii mele și prin o coincidență fericită, despre care sunt mulțumit, prin călugări și ziua numelui.

Implinesc astăzi vârsta de 75 ani, vârstă frumoasă și respectabilă. Socot că e o alegere divină, că am trecut peste termenul fixat de Dumnezeu, prin graiul proorocului David.

Am slujit Domnului cu frică și m'am bucurat cu cutremur, de sfințenia și măreția Lui: 29 ani de diaconie, 9 de preoție, 2 de arhierie și 15 de episcopat.

Nu-mi este mie a mă lauda de cât întru neputințele mele, dar dau slavă lui Dumnezeu că astăzi, la această etate, sunt în deplină putere de muncă și conștiință și rog pe Dumnezeu, ca restul de ani ce-mi va mai dărui, să fiu cu aceiași limpezime de minte și putere de viață.

Ce am făcut în viață ca diacon, cu talantul pe care Dumnezeu mi l-a dat, știu mulți din Sf. Voastre, dar mărturisesc că am fost apreciat și căutat. Ca preot la București, la Mitropolie, a fost locul unde m'am valorificat și mi-a dat dreptul a ridica treapta arhieriei. Dela acea dată m'am legat sufletește de această nou înființată Eparhie.

Ce am făcut ca Episcop aici, se vede. Din nimic, s'au făcut lucruri și orânduiri de administrație, care pot rivaliza cu Eparhiile istorice din țară.

Palatul acesta măreț și atâtea noi clădite Biserici, sunt monumente, care vor vorbi timpului viitor.

Aș voi să mi se arate pe cine am nedreptățit, sau n'am fost părinte adevărat, fiilor mei sufletești clerici și mireni din Eparhie.

Am suferit mult sufletește, mai ales, în ultimul timp, din cauze pe care le cunoașteți, dar aduc slavă lui Dumnezeu că am eșit învingător și rătăciții își cunosc greșelile lor.

Acum când suntem aici, tunurile bubue afară și aceasta ne dă de gândit și ne prevestește a fi treji și pregătiți, că zilele rele sunt. Ne așteptăm la evenimente și fapte, în care rolul nostru de conducători sufletești va fi mai pronunțat, mai

mare, mai de răspundere. În suferinți, Biserica trebuie să reverse balsamul său, în sufletele credincioșilor.

Fiți la datorie și vă asigur, că și eu voi fi neadormit.

Vă mulțumesc tuturor, clerici și mireni, pentru dragostea sinceră ce mi-ați manifestat-o și cu această ocazie. Rog pe Dumnezeu a Vă hărăzi și Domniei Voastre o viață tot așa de lungă și rodnică.

*

Toți cei de față au sărutat mâna și au felicitat pe Prea Sfințitul Episcop, urându-i sănătate deplină și mulți ani.

S'a întreținut apoi cu cei de față, care au făcut cerc în jurul Prea Sfinției Sale. Atenție deosebită a dat ziaristilor locali, care au ținut să ia parte la bucuria părintelui lor sufletesc.

Sărbătoarea a avut loc într'o caldă și apropiată atmosferă de familie.

Asistent

TELEGRAM E

COPIE

Mulțumind pentru ajutorul efectiv ce i-ați acordat acum ca totdeauna, școala de cântăreți, ctitorie a Prea Sfinției Voastre, înalță rugăciuni Atotputernicului să vă păstreze sănătos, pentru binele ei și slava Sfintei noastre Biserici.

Director,

Medgidia.

Preot ss. Zaharia

1 Aprilie 1941

Rugăm primiți atașamentul unirei sufletelor și inimilor noastre la toate urările de bine ce primiți astăzi, cu ocazia serbării zilei nașterii și a numelui. Bunul Dumnezeu să vă țină încă mulți ani sănătos, pentru paza și veșnicia credinței și Bisericeii ortodoxe Române.

(ss) Agripina și Alexandru Panaite Nicorești.

Bulevardul Reg. Maria 144 Constanța.

31 Martie 1941

Pre Stăpânul care prin vorbă blândă și faptă arhierescă ne-a încălzit sufletul, călăuzindu-ne spre iubirea de frate și Biserică, închin toată ruga mea către Atotputernicul, ca să ni-L păzească în deplină sănătate. Mulți ani trăiască.

(ss) Huhulescu Constantin.

oficiant P. T. T. Constanța.

Cu ocazia împlinirii a 15 ani dela investirea ca episcop al Tomisului, cu adâncă smerenie și fiească supunere vă urăm viață lungă și cu aceeași stăruitoare blândețe și înțelepciune să ne păstoriți.

Intru mulți ani Stăpâne!

ss. Pr. Șt. Dima, Pr. Sofie Popescu, Pr. Marin Dumitrescu, Pr. Al. Alexandrescu, Pr. V. Nicolau, Pr. N. Alexandrescu, Pr. T. Lificiu, Pr. Ion Chiriță.

Prea Cucernice Părinte,

Avându-se în vedere împrejurările actuale, precum și necesitatea de a se face o nouă arondare și reorganizare a cercurilor pastorale, vi se face cunoscut că am dispus ca ședințele acestora să fie deocamdată suspendate.

Deaceia veți pune în vedere cucernicilor preoți, că sunt îndatorați să depună toată râvna și să activeze neobosiți în cadrul parohiei respective.

Cu arhierești binecuvântări.

Episcop,
ss. † Gherontie

Consilier Referent,
ss. Pr. Gh. Sorescu

COPIE depe ord. Sf. Episcopii, privitor la intensificarea activității pastorale.

Prea Cucernice Părinte,

În aceste vremuri de frământări și îngrijorare obștească, sufletul omenesc este mai dornic să afle mângăierea Bisericii, și să găsească reazim în adevărurile credinței strămoșești.

Având în vedere că în astfel de împrejurări se găsesc pescuitori în apă turbure, precum și propagandiști sectanți atât de stăruitori în prozelitismul lor;

Ținând seama de faptul că în urma dureruoaselor evenimente din zilele de 21—23 Ianuarie a. c., privirile tuturor s'au îndreptat spre școală și Biserică;

Deasemenea că, aproape în fiecare Consiliu de Miniștri, însuși Conducătorul Statului, D-l General Ion Antonescu, stăruiește asupra necesității ca preoțimea să fie redată Sfintelor Altare.

Deaceia vă invităm să puneți în vedere cucernicilor preoți să-și intensifice activitatea pastorală. Astfel:

1) Cuvântul preotului să tâlcuiască în fiecare sărbătoare Evanghelia zilei, cu potrivite îndemnuri și aplicațiuni pentru viața credincioșilor;

2) La diferite servicii religioase din popor, să se folosească orice prilej favorabil pentru a sfătui pe enoriași;

3) În școala primară preotul catehet să urmărească, în afară de instrucția religioasă și educația morală a viitorilor săi enoriași;

4) Avându-se în vedere marea înrăurire pe care serviciul divin o are în viața credincioșilor, veți pune în vedere preoților și cântăreților din cuprinsul aceluia protopopiat, că sunt îndatorați a studia „Indrumătorul Liturgic“, alcătuit de Noi, spre a se putea ajunge nu numai la uniformizarea serviciului divin, dar și la frumusețea cântărilor noastre liturgice, care din vremuri străvechi au încălzit sufletul neamului nostru și l-au legat atât de strâns de Biserica străbună.

In inspecțiile Prea Cucerniciei Voastre veți controla executarea acestor dispozițiuni.

Cu arhieresti binecuvântări.

Episcop,
ss. † Gherontie

Consilier Referent
ss. Pr. Gh. Sorescu

INFORMAȚIUNI

Se aduce la cunoștința tuturor celor interesați, că nimeni nu mai poate tipări icoane, texte religioase precum și orice fel de broșuri sau cărți cu caracter religios, fără aprobarea prealabilă Sf. Sinod.

Consiliul Eparhial, Secția Culturală, a ținut ședință la 11 Martie a. c.

In baza referatelor depuse și a discuțiunilor ce au avut loc, s'a hotărât, între altele :

- 1) Intensificarea activității pastorale a preoților.
- 2) Reorganizarea revistei eparhiale «Tomis».
- 3) Inființarea unei edituri a Sf. Episcopii, în care să se tipărească broșuri de propagandă religioasă.
- 4) Organizarea unui ciclu de conferințe religioase, cu concursul unor personalități de seamă din viața noastră publică.

MULȚUMIRI PUBLICE

Se aduc și pe această cale mulțumiri: credincioșilor din orașul Slobozia cari au contribuit la înzestrarea sf. lăcaș Capela Cimitirului, ctitorie a d-lor Matei Marinescu și Lodu.

1. Ilie Petrescu, un clopot în greutate de 154 kgr. valoare de 34.000 lei.
2. Gheorghe Uleia, un cazan de botez 11.600 lei, și un iconostas în valoare de 4000 lei.
3. Gheorghe Rădulescu (Prodănescu) o cădelniță de argint în valoare de lei 5.700.
4. Ion Popescu brigadier îmbrc. pt. Sf. masă 3000 lei.
5. Elena Decu un chivot în valoare de 3.600.
6. Rusen Ionescu, un Potir în valoare de lei 4000.
7. Nicolae Bodeanu un Disc, steluță, o linguriță de aur, un miruitor, și trei sfeșnice 4.200.
8. Dumitru N. Dumitru față de masă 1000 lei.
9. Iacob Bazac, Perdeaua dela ușile împărătești 900 lei.
10. Vasile Soare, sfeșnicele împărătești și o candelă de argint în valoare de 3600 lei.
11. Nicolae Dinescu, comerciant, una sobă în valoare de 2.300 lei.
12. Inv. Ion Miron, o linguriță de aur și o candelă.
13. Inv. Dir. Gh. Luca îmbrăcămintea Sf. Iconostas
14. Pr. Gh. Ionescu, o copie și un scaun în valoare 800 lei.

15. Elena Al. Ionescu, o candelă mare de argint cu trei lumânări în valoare de 2.500 lei.

16. D-na Tarsița Lăzărescu, o candelă.

17. Vasile Tomescu un Octoih Mare și un vas pentru sf. aghiasmă și un sf. Antimis 2.000.

18. Tănase Popescu, o masă, un tetrapod și un scaun 1200

19. Dobrița Simion 800 lei.

20. Dumitru Ciupercă, obiecte în valoare de 800, lei

21. Avram Tarasoglu un epitaf 7000 lei.

22. Plut maj. E. Pușcașiu 500 kg. lemne, o față de masă și o tavă pt. anaforă.

23. Gh. Budișteanu, brigadier, o candelă și o față de masă.

24. D-na Vera Curcudel, două fețe de masă.

25. D-na Elena Călean o față de masă mare 1200 lei.

26 D-na Pr. Al. Săzeanu, o perdea pentru ușile împărătești și un tischleifer.

27. Maria I. Nicolae, un scaun și o față de masă 900 lei.

28. Maria Popa, o masă în valoare de 550 lei.

29. Apostol Elena, un preș de lână în valoare de 1000 lei.

30. D-na Ecaterina Cristea, o icoană mare în valoare de 800, lei

31. Ag. Sanit C. Cristescu, o cutie de metal p. sf. moaște și pânză în valoare de 900, lei

32. Gheorghe Nistor, un lighean pentru sf. biserică.

33. Const. Pascu, o icoană a învierii în valoare de 180. lei

34. Petre Tonca, o icoană a sf. Ioan Botezătorul în valoare de 160 lei.

35. Ilie Popescu, o tavă mică pt. sf. Proscomidie.

La toate aceste nume se vor mai adăuga cu alt prilej și altele. Șirul donatorilor de data aceasta se va încheia cu contribuția ctitorilor în valoare de lei 12.000.

—Următorilor enorași din parohia Bărbulești, jud. Ialomița pentru donațiile făcute bisericii :

1. Sterea N. Dumitrache pentru un liturghier 630 lei.

2. Marin D. Sava pentru o cutiuță de argint 210.

3. Tudor Sava, pentru suma de lei 1.000.

4. Gh. I. Tănase, pentru suma de lei 50.

5. Const. Dumitrescu pentru suma de lei 500.

6. Petre Niculae, pentru suma de lei 100.

—Parohia bisericii Sfântul Gheorghe din comuna Oltina jud. Constanța, aduce și pe această cale mulțumiri călduroase, d-lui Nicolae H. Popescu din acea parohie, care a donat bisericii două sfeșnice împărătești în valoare de 6000 lei.

— Parohia Carol I. Jud. Constanța, mulțumește enoriașilor Aloman și Elena M. Albu, care au înzestrat biserica cu un rând de veșminte în valoare de 14.000 lei;

Și lui Niculae și Maria Buzea, care au donat o icoană mare a Sf. Împărați Constantin și Elena în valoare de lei 3.000

SPRE ȘTIINȚA

● Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

● Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți 100 .